

4.8. Småfordringer og administration af udbetalinger

4.8.1 Gældende ret

Konkurslovens § 199 og § 200 regulerer, hvordan de fordringer, der hviler på en skyldner, behandles i tilfælde af, at skyldneren får gældssanering.

Udgangspunktet er, at *alle* fordringer, som hvilede på skyldneren på det tidspunkt, hvor skifteretten indledte gældssaneringssag for skyldneren, omfattes af gældssaneringen. Disse fordringer ophører ikke med at eksistere (medmindre kendelsen går ud på fuldstændig bortfald af gælden), men nedsættes i overensstemmelse med kendelsen.

En enkelt gruppe fordringer påvirkes ikke af, at skyldneren får gældssanering, hverken for så vidt angår deres beløb eller rente- og afdragsvilkår. Det gælder fordringer, der er sikret ved pant i skyldnerens aktiver, jf. § 199, stk. 2. Bortset herfra skal alle fordringshavere behandles lige, medmindre de samtykker i en mindre gunstig behandling, jf. § 200, stk. 3.

Om den praktiske gennemførelse af udlodning af de beløb, som skyldneren ved kendelsen om gældssanering pålægges at betale kreditorerne, indeholder konkursloven alene en vejledningsforpligtelse for skifteretten, jf. konkurslovens § 216, stk. 5, hvorefter skifteretten vejleder skyldneren om dennes retsstilling og om tilrettelæggelsen af skyldnerens betaling af afdrag i henstandsperioden, hvis skyldnerens forslag helt eller delvis tages til følge.

Såfremt dividenden ikke betales kontant, er det i dag antaget, at det er mest hensigtsmæssigt, hvis et pengeinstitut medvirker ved udlodning. I den situation bør medhjælper sørge for at udarbejde en udlodningsliste med angivelse af de enkelte kreditorer, de enkelte afdrag og forfaldstidspunkterne, samt størrelsen af skyldnerens månedlige opsparing eller indbetaling på en konto, ligesom medhjælper normalt vil være skyldneren behjælpelig med oprettelsen af den pågældende konto i et pengeinstitut. Medhjælperens vejledningspligt følger af konkurslovens § 219, stk. 1, jf. § 216, stk. 5. Skifteretten og medhjælperen kan derimod ikke påtage sig at forestå afdragenes betaling.

Et pengeinstitut kan beregne sig et gebyr for arbejdet ved udlodningen. Spørgsmålet om, hvorvidt dette beløb, der skal betales af skyldneren, kan medtages som en særskilt udgiftspost i budgettet og dermed i realiteten blive finansieret af skyldnerens kreditorer, er ikke endeligt afklaret i den juridiske teori. Det antages dog i almindelighed, at kreditorerne skal have de afdragsvise ydelser ubeskåret, og at skyldneren altså ikke ved udlodningerne kan fratække gebyrer til pengeinstituttet.

4.8.2. Lovforslagets udformning

4.8.2.1. Konkursrådet anfører, at der for at begrænse udgifterne og de praktiske problemer ved håndteringen af en skyldners afdragsordning bør indføres en regel om behandling af småfordringer i gældssaneringssager.

Konkursrådet finder, at en regel om behandling af småfordringer bør tage udgangspunkt i konkurslovens § 153 om behandlingen af ubetydelig dividendebeløb i konkursboer, således at fordringer, der i en sag om gældssanering bliver nedsat til under en vis beløbsgrænse, ikke skal have dækning i gældssaneringssagen, selv om fordringerne for så vidt er omfattet af gældssaneringen. En sådan regel bør efter rådets opfattelse udformes sådan, at skifteretten ved fastsættelse af den procent, hvortil fordringen nedsættes, skal kunne bestemme, at der skal bortses fra fordringer, som kun vil afkaste et ubetydeligt beløb. Hermed skabes en regel, som svarer til reglen om småfordringer i konkurs, jf. konkurslovens § 153, stk. 1.

Konkursrådet finder endvidere, at justitsministeren bør kunne fastsætte nærmere regler om anvendelsen af en sådan bestemmelse, herunder om fastsættelsen af beløbsgrænsen for sådanne småfordringer. Størrelsen af den dividende, dvs. det beløb, hvortil fordringen bliver nedskrevet ved gældssaneringen, som kan udelukkes fra dækning i gældssaneringssagen, bør efter Konkursrådet opfattelse på nuværende tidspunkt fastsættes til 500 kr., hvilket er den normale nuværende beløbsgrænse for fordringer efter § 153, stk. 1, i Sø- og Handelsretten, der er landets største skifteret.

4.8.2.2. Konkursrådet har endvidere overvejet, om skyldneren bør kunne medtage udgifter til administration af udbetalingerne som en udgiftspost på budgettet. Rådet finder imidlertid, at der ikke er behov for en sådan regel.

Konkursrådet peger bl.a. på, at den teknologiske udvikling har gjort det muligt for skyldneren at oprette faste elektroniske overførsler af de beløb, der skal udloddes til kreditorerne, og at sådanne overførsler i almindelighed vil kunne gennemføres for et beløb, der er så lavt, at skyldneren bør kunne afholde det af sit rådighedsbeløb.

Konkursrådet bemærker endvidere, at hovedparten af kreditorerne i dag må antages at have etableret adgang for elektronisk overførsel af indbetalinger, og rådet foreslår i den forbindelse, at skifteretten skal kunne anmode fordringshaverne om i deres anmeldelse at anføre en pengeinstitutkonto, hvortil dividendebeløb vil kunne anvises. Dette vil kunne lette skyldnerens administrative byrder i forbindelse med udlodningen til kreditorerne.